

Vlast Vás volá ke splnění národní povinnosti.

Volá Vás Vaše ohrožená domovina a s ní Vaše děti. Volají Vás k mohutnému, masovému a bratrsky svornému hnutí v boj za osvobození národa.

Boj na frontách vyvrcholil a tato zhoubná, nelidská válka se blíží ke konci. Stojíme na rozhraní bojových akcí, které bezprostředně a plnou tíhou doléhají na naši drahou domovinu. Stojíme tváří v tvář okamžiku, který od nás žádá činy. — Svoboda vlasti a národa jest zajištěna. Nejsou však dosud zajištěny životy a majetek všech jeho občanů. Část po části naší krásné vlasti jest naším odvěkým nepřítelem — Němci — záměrně ničena a její české obyvatelstvo vystaveno na pospas všem podzvířeckým zvěrstvům t. zv. nositelů nové evropské kultury.

Osvoboditelská Rudá armáda z východu a spojenecké armády ze západu spolu s naší československou armádou stojí na dosah ruky v nelítostném boji proti tomuto nepříteli lidstva a kultury. Svými bezpříkladně hrdinskými výkony nesou naši vlasti a jejímu lidu nejsvětější a nejkrásnější dar lidství a nejvřelejšího bratrství. Přinášejí nám vysvobození ze všech těch nelidských utrpení a běd, do nichž byl náš národ po dlouhou dobu šesti roků uvržen, soustavně ničen, týrán a mučen jako jeden veliký z těch nesčetných, tak hanebně a smutně proslavených koncentračních táborů.

Vyzýváme Vás proto ku pomoci a voláme Vás do boje za svobodu národa. Ve svornosti a bratrství v boji přispějeme k rychlému vítězství našich osvoboditelů a na oltář vlasti položíme nesmrtelný důkaz vůle národa a jeho odhodlání. Vlastními životy chrániti svoji domovinu, hájiti své nejdražší a bojovati za nejsvětější ideály češství — za svobodu vlasti a národa.

V rámci celostátní akce usměrněného odboje za národní osvobození a podle pokynů vydaných nejvyšší státní odbojovou složkou, byl i v obvodu zdejšího místa zřízen prozatímní — MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR — (M.N.V.). Skládá se z osvědčených místních občanů, bez ohledu na jejich politickou, stavovskou nebo náboženskou příslušnost. Výběr těchto osob byl proveden po zralém uvážení a za souhlasu aktivních příslušníků místního národního odboje, ze všech společenských vrstev místního obyvatelstva, se zřetelem na směrnice pro výběr členů MNV a s ohledem na jejich teoretické i praktické znalosti a zkušenosti tak, aby byl schopen zastávat a plniti úkoly, které bude nutno zdolávat v prvním úseku této činnosti.

Tímto prohlašujeme prozatímní Místní národní výbor za ustanovený a prosíme důtklivě veškeré obyvatelstvo, aby v naprosté důvěře v tuto jedinou, právoplatnou a národu odpovědnou složku, okamžitě a bezvýhradně podřídilo se všem jejím nařízením a příkazům. Jakékoliv tříštění znamená oslabování a nebude proto trpěno.

Za armádu lidu. Sborník dokumentů k bojovým tradicím našeho lidu a vojenské politice KSČ 1918—1945. Praha 1960, dok. čís. 155.

[199]

1945, jaro. Žďár. — Hlášení zplnomocněného představitele partyzánské brigády Jana Husa komisaři brigády o pokusech agrárníků vytvořit reakční národní výbory, které by jim zajistily alibi a nadvládu v osvobozené republice.

Bratře komisaři!

Poslední dobou žádají vedoucí místních nár. výborů přesné instrukce pro ten případ, kdyby se válka skončila. Jsou vedeni snahou, aby se naše věc plně vydařila. V posledních dnech totiž podle různých zpráv z rozhlasu se očekává kapitulace Německa. Lidé jsou netrpěliví a myslí, že každou chvíli může být po válce.

Ve Žďáře vyvinují různé skupiny činnost. Zakládá se zde nový národní výbor, který má být složený ze zástupců starých politických stran, podle starého receptu.¹ Členů má být 8. Za

¹ Tyto pokusy nebyly ojedinělé a vyskytly se v četných místech republiky.

každou hlavní stranu 2, ovšem vedení strana agrární (J. D.).² Z ostatních je tam místní farář, za stranu nár. socialistů C. a F. Také tam byli pozváni 2 členové předválečné komunistické strany K. a Š. Tito členové neví o našem hnutí. K. bylo členství v tomto výboru zakázáno a Š. je člověk, který byl z komunistické strany vyloučen.

Tyto a podobné události vedly naše vedoucí N. V. k tomu, že chtějí mít přesné směrnice, aby věděli, jak se mají chovat v jednotlivých případech. Prosíme tedy, aby nám byly dány následující směrnice:

I. Jak se mají zachovat členové NV v tom případě, když k nám dojde fronta? Jestli přejdou k Vám nebo mají zůstat na místě.

II. Druhý případ (tento dělá našim vedoucím N. V. největší starosti) může být ten, že fronta k nám nedojde a válka skončí dříve. Projevují se zde obavy, že když zde nebude Rudá armáda, že se může v obcích vedení, alespoň na krátký čas, zmocnit druhá strana (agrární). Zatím jsme uklidnili naše členy ujištěním, že v tomto případě jsou zde partyzáni, kteří okamžitě přijdou do obcí a budou podporovat autoritu N. V. našich.

III. Konečně 3. případ (se kterým nepočítáme vůbec) je ten, že by sem přišla armáda západních mocností. V tom případě bychom při volbách do N. V. získali naprostou převahu pro naši akci. Podrobnosti by se ovšem dojednali lépe ústně při osobním styku. Ale když to není zatím možné, prosím o zaslání písemných směrnic, abychom přesně věděli, co se kdy má stát.

S pozdravem Práci čest .

Houf.

P. S. Převzal jsem od br. Tomana organizaci Nár. výborů pro Žďár a okolí.

Pro eventuelní další písemný styk se budu podpisovat Veselý.

AÚD KSČ Praha, 1945/783. Fotokopie.

[200]

1945, duben. (Praha.) — *Leták ilegálního ústředního národního výboru poštovních zaměstnanců, vyzývající k bojové jednotě a k vytváření národních výborů.*

Jednejte opatrně! Leták předávejte jen svým známým, sociálně demokraticky smýšlejícím a nikomu neudávejte jméno toho, od koho jste jej obdrželi. Osobně ručíte, že se nedostane do nespolehlivých rukou.

Všem spolehlivým poštovním zaměstnancům!

Osvobození se blíží. Blíží se chvíle, na kterou čekáme šest dlouhých let. Celou tu dobu jsme procházeli nacistickou mučírnu. Tisíce a tisíce trpí dosud v koncentračních táborech, tisíce jich bylo popraveno, my všichni hladovíme pod německou hrůzovládou. Ale již nadchází konec hitlerovské moci. Rudá armáda na východě a angloamerická vojska na západě vítězně postupují a osvobozují naše města a vesnice od nepřítele, který se brání už jen s vypětím posledních sil. Všichni s napětím sledujeme vývoj událostí a s výjimkou zrádců a kolaborantů, kteří z touhy po kariéře poskvrnili svou čest spoluprací s Němci, všichni toužebně čekáme na zničení hitlerovské moci u nás a na počátek nového života. Nesmíme se však domnívat, že zmírající německá moc zajde bez boje. V agonii smrtelného zápasu nacističtí vrazi jsouce si vědomi, že nemohou uniknout bez trestu za své zločiny, s nasazením zoufalého úsilí se snaží dovést boj až do konce, aby nejen strhli s sebou do záhuby celý německý národ, ale

² Jména jsou v dokumentu uvedena zkratkami, neboť nebylo možno prověřovat činnost jednotlivých osob.